

Invandrarfamiljers upplevelser av bemötande inom småbarnspedagogiken

Jenna Jokinen & Nadia Spennert

Lärdomsprov

Det sociala området

2022

Lärdomsprov

Jenna Jokinen & Nadia Spennert

Invandrarfamiljers upplevelser av bemötande inom småbarnspedagogiken

Yrkeshögskolan Arcada: Socionom, 2022.

Identifikationsnummer:

8502, 8503

Uppdragsgivare:

Helsingfors stad

Sammandrag:

Syftet med detta lärdomsprov är att ta få en djupare förståelse över hur familjer med invandrarbakgrund upplever bemötande inom småbarnspedagogiken samt vilken kunskap professionella inom småbarnspedagogiken behöver besitta för att kunna arbeta med familjer med invandrarbakgrund på bästa sätt. Vi har använt oss av forskningsfrågorna: ”Hur upplever familjer med invandrarbakgrund bemötande inom småbarnspedagogiken?” och ”Vad bör den professionella beakta vid bemötande av invandrarfamiljer inom småbarnspedagogiken?”. Detta lärdomsprov hör till projektet Hållbar småbarnspedagogik för Helsingfors stad. Som metod har vi använt oss av en allmän litteraturstudie där en kvalitativ innehållsanalys görs på åtta artiklar som behandlar ämnet. Vi har använt oss av forskningar från västvärlden och som är skrivna år 2012–2022. Till den teoretiska referensramen hör socialpedagogik och bemötande. Resultatet visar att en del familjer blivit bra bemötta medan andra upplever att man inte tagit deras kultur i beaktande och man blivit diskriminerad på grund av sina språkkunskaper. Mycket pekar på att personalen inom småbarnspedagogiken behöver bli mer kulturellt kompetenta samt bli bättre på att kommunicera.

Nyckelord:

Invandrarfamiljer, invandrare, småbarnspedagogik, bemötande

Degree Thesis

Jenna Jokinen & Nadia Spennert

Immigrant families' experiences of treatment in early childhood education

Arcada University of Applied Sciences: Social services, 2022.

Identification number:

8502, 8503

Commissioned by:

The city of Helsinki

Abstract:

The purpose of this degree thesis is to find out how families with an immigrant background feel they are received in early childhood education and what knowledge professionals in early childhood education need to possess in order to work with families with an immigrant background in the best way. We have used the following research questions: How do families with an immigrant background experience treatment in early childhood education? What should the professional consider when dealing with immigrant families in early childhood education? This thesis is a part of the Sustainable early childhood pedagogy project for the city of Helsinki. The method we used is literature study. We have used research from the Western world which was written in the years 2012–2022. The theoretical frame of reference includes social pedagogy and treatment. The results show that some families have been treated well, while others feel that their culture has not been taken into account and that they have been discriminated against because of their language skills. Much points to the fact that the staff in early childhood education need to become more culturally competent and to become better at communicating.

Keywords:

Immigrant families, immigrant, early childhood education, treatment

Opinnäyte

Jenna Jokinen & Nadia Spennert

Maahanmuuttajaperheiden kokemuksia kohtaamisesta varhaiskasvatuksessa
Yrkeshögskolan Arcada: Sosionomi, 2022.

Tunnistenumero:

8502, 8503

Toimeksiantaja:

Helsingin kaupunki

Tiivistelmä:

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on saada ymmärrystä kuinka maahanmuuttajataustaiset perheet kokevat varhaiskasvatuksen vastaanoton sekä mitä varhaiskasvatuksen ammattilaisen tulee osata ja ottaa huomioon kohdatessaan perheitä maahanmuuttajataustalla parhaimmalla tavalla. Opinnäyte työn tutkimuskysymykset ovat: ”Miten maahanmuuttajataustaiset perheet kokevat kohtaamisen varhaiskasvatuksessa?” ja ”Mitä varhaiskasvatuksen ammattilaisen tulee ottaa huomioon kohdatessaan maahanmuuttajaperheitä?”. Menetelminä opinnäytetyössä olemme käyttäneet yleistä kirjallisuustutkimusta ja tehneet laadullisen sisällönanalyysin kahdeksasta artikkelista. Olemme käyttäneet länsimaalaisia tutkimuksia, jotka ovat kirjoitettu vuosina 2012–2022. Työn teoreettinen viitekehys perustuu sosiaalipedagogiikkaan ja kohtaamiseen. Tulokset osoittavat, että osa perheistä kokevat tulleensa kohdatuksi hyvin, kun taas toiset kokivat, että heidän kulttuuriansa ei ole otettu huomioon sekä että heitä on syrjitty kielitaitonsa vuoksi. Moni tulos viittaa siihen, kuinka varhaiskasvatuksen henkilöstön tulisi kehittää omaa kulttuurista osaamista ja vuorovaikutustaitojaan parantaakseen kohtaamistaan.

Avainsanat:

Maahanmuuttajaperhe, Maahanmuuttaja, varhaiskasvatus, kohtaaminen

Innehåll

1	Inledning	4
1.1	Syfte och frågeställning.....	5
2	Bakgrund.....	5
2.1	Småbarnspedagogik.....	6
2.2	Begrepp.....	8
3	Tidigare forskning	11
4	Teoretisk referensram	13
4.1	Socialpedagogik	13
4.2	Bemötande.....	14
5	Metod	15
5.1	Litteraturstudie	15
5.2	Litteratursökning.....	16
5.3	Analys av material.....	17
5.4	Etiska aspekter	19
5.5	Arbetsprocess	19
6	Resultat	20
6.1	Invandrarfamiljers upplevelser.....	20
6.2	Professionellas kompetens	23
7	Diskussion	25
7.1	Metoddiskussion.....	26
7.2	Resultatdiskussion	27
7.3	Reflektion och förslag till vidare forskning	29
	Källor	31
	Bilagor	34

1 Inledning

Detta lärdomsprov kommer att behandla invandrarfamiljers upplevelser av bemötande inom småbarnspedagogik då vi anser att bemötande inom småbarnspedagogiken är en central del av verksamheten. Vi själva har arbetat inom småbarnspedagogiken och sett hur invandrarfamiljer blivit bemötta och därför valde vi att studera ämnet, men från familjernas perspektiv. Vi är intresserade att studera hur samarbetet mellan den professionella och vårdnadshavaren upplevs av familjer med en annan kulturell bakgrund.

Enligt statistikcentralen beräknas det bo 469 633 invandrare i Finland 2021, detta motsvarar 8 % av befolkningen. Migrationen har ökat kraftigt under de senaste två årtionden och beräknas fortsätta. (Statistikcentralen 2022) Då invandring ökat och spridit sig runt i Finland har även mångkulturell småbarnspedagogik blivit vardag inom småbarnspedagogiken. Fast än ämnet är aktuellt är forskning inom ämnet begränsat, speciellt från invandrarfamiljernas perspektiv. (Lastikka & Lipponen 2016)

Enligt lagen om småbarnspedagogik bör alla barn erbjudas likvärdiga möjligheter till småbarnspedagogik och ges färdigheter för att förstå och respektera allmänna kulturtraditioner samt kulturella, språkliga, religiösa och livsåskådningsmässiga bakgrund. (Lag om småbarnspedagogik 2018)

Detta förutsätter att personalen inom småbarnspedagogiken har kunskap om andra kulturer och åskådningar. En välfungerande kommunikation med en person med en annan kulturell bakgrund kräver att man är medveten om den egna kulturella bakgrunden så man kan förstå och uppskatta andras. Den professionella bör även ha färdigheter att förstå saker ur olika synvinklar och kunna sätta sig i en annan persons situation. Då personalen inom småbarnspedagogiken och andra sakkunniga som arbetar med barnets och deras vårdnadshavare tillsammans tar del i ett mångprofessionellt fostringsarbete gynnar det barnets utveckling och uppväxt. Ett ömsesidigt samarbete med vårdnadshavarna spelar en viktig roll inom småbarnspedagogiken för att kunna främja en trygg utveckling hos barnet. (Grunderna för planen för småbarnspedagogik 2022)

1.1 Syfte och frågeställning

Detta lärdomsprov inkluderas i projektet Hållbar småbarnspedagogik för Helsingfors stad, där övergripande temat är jämställdhet och likabehandling inom småbarnspedagogik. Studien kommer utföras genom en litteraturstudie.

Syftet med detta lärdomsprov är att få en fördjupad förståelse om hur familjer med invandrabakgrund upplever bemötande inom småbarnspedagogiken och vilken kunskap professionella inom småbarnspedagogiken behöver för att arbeta med familjer med invandrabakgrund. Genom att få kunskap om hur familjerna upplever bemötande, kan personalen inom småbarnspedagogiken förbättra sitt bemöta gentemot barnen och föräldrarna. Frågeställningar för att uppnå syftet är:

- Hur upplever familjer med invandrabakgrund bemötande inom småbarnspedagogiken?
- Vad bör den professionella beakta vid bemötande av invandrarfamiljer inom småbarnspedagogiken?

Resultatet av detta arbete kan användas av personal inom småbarnspedagogiken. Genom att få vetskap om hur familjer med invandrabakgrund upplever bemötande inom småbarnspedagogiken kan personalen inom småbarnspedagogiken se över sitt bemötande gentemot familjer med invandrabakgrund och förbättra bemötandet ifall resultatet visar att det behövs. Vi hoppas detta lärdomsprov kan bidra med idéer för vidare forskning inom ämnet.

2 Bakgrund

I detta kapitel kommer vi behandla vad småbarnspedagogik och vad planen för småbarnspedagogik innebär. Vi kommer att öppna upp centrala begrepp, som läsaren kommer ha nytta av att bilda en helhetsuppfattning av studien. Dessa begrepp är invandrare, kommunikation, etnicitet och kulturell mångfald.

2.1 Småbarnspedagogik

Småbarnspedagogik innebär fostran, undervisning och vård av barn var pedagogiken betonas. Småbarnspedagogik kan ta form i dagvårdsverksamhet, familjevård eller öppen småbarnspedagogisk verksamhet. Kommunen har ansvar för att erbjuda småbarnspedagogik som motsvarar familjernas och barnens behov. (Grunderna för planen för småbarnspedagogik 2022)

Småbarnspedagogikens uppgift är att stödja barnets föräldrar i fostran av barnet samt bidra till barnets välbefinnande. Enligt lagen om småbarnspedagogik (540/2018) är syftet bland annat att främja barnets uppväxt, utveckling, hälsa och välbefinnande. Alla barn bör ha likvärdiga möjligheter till småbarnspedagogiken där var och ens individuella behov beaktas. Grunderna för planen för småbarnspedagogik är ett juridiskt bindande styrdokument för alla som ordnar småbarnspedagogisk verksamhet i Finland som styrs av lagen för småbarnspedagogik. Den finns till för att trygga lika förutsättningar för utveckling och lärande för alla barn som deltar i småbarnspedagogiken. Genom att följa grunderna för planen för småbarnspedagogik tryggas varje barns rätt till att delta i småbarnspedagogisk verksamhet av samma höga kvalitet oberoende av boendeort. Planen för småbarnspedagogik delas in i tre delar. Den nationella planen för småbarnspedagogik, som råder i hela landet. Den lokala planen för småbarnspedagogik, som baserar sig på den nationella planen för småbarnspedagogik. Och barnets individuella plan för småbarnspedagogik. (Grunderna för planen för småbarnspedagogik 2022) Den individuella planen för småbarnspedagogik planeras, utvärderas och genomförs i samarbete med personal och vårdnadshavare (Lagen om småbarnspedagogik 540/2018).

Den pedagogiska verksamheten ska bilda en konsekvent och kontinuerlig helhet som lägger grunden för ett livslångt lärande. Med pedagogik avses en planerad och målinriktad verksamhet som grundar sig på vetenskaplig kunskap ledd av yrkesutbildad personal. Pedagogiken i småbarnspedagogiken bygger sig på en bestämd värdegrund; synen på barnet, barndomen och lärande. Pedagogiken bör synliggöras i både verksamhetskulturen och lärmiljöerna. Den småbarnspedagogiska verksamheten förutsätter pedagogiskt kunskap av personalen samt en gemensam syn på hur främja barnets välbefinnande och lärande. (Grunderna för planen för småbarnspedagogik 2022)

Inom småbarnspedagogiken bildas grunden för barnets mångsidiga kompetens, en helhet som består av kunskap, färdighet, värderingar och vilja. Mångsidiga kompetensen utvecklas under hela människans livstid och påverkas av personliga värderingar, attityder och viljan att inverka hur barnet tillämpar sin kunskap och färdighet. En kvalitativ pedagogisk verksamhet stöder den mångsidiga kompetens som bidrar till att barnen formas till individer och medlemmar i grupp samt kunskap och färdigheter för livet. I grunderna för planen för småbarnspedagogik beskrivs mångsidig kompetens i sex delområden.

Figur 1. Mångsidig kompetens inom småbarnspedagogiken (Utbildningsstyrelsen)

Beroende på hurdana mål den egna planen för småbarnspedagogik omfattar, kommer vissa kompetenser och lärområden att betonas mer än andra i den pedagogiska verksamheten. (Grunderna för planen för småbarnspedagogik 2022)

Kulturell och kommunikativ kompetens kännetecknas som förmågan att lyssna, identifiera samt förstå olika perspektiv samt hur man reflekterar över sina personliga värderingar. En god kommunikation har en stor betydelse för människans identitet, funktionsförmåga samt välbefinnande. En god kommunikation med människor från en annan kultur eller åskådning förutsätter att man uppskattar sin egen och andras kulturella bakgrund.

Speciellt då vi lever i en allt mångfaldig värld ökar betydelsen på den kulturella och kommunikativa kompetensen. Inom småbarnspedagogiken uppmuntras barnen bekanta sig med andra människor, kulturer och språk. Personalens positiva inställning till bemötande och mångfald av språk, kulturer och åskådningar, överförs till barnen. Även barnets språkliga och kulturella identitet stöds i den vardagliga verksamheten. Till exempel genom lekar och olika festligheter kan barnen bekanta sig med olika kulturer och språk. Personalen ska stöda barnets sociala färdigheter genom att tillsammans med barnen träna på att sätta sig i andras situationer och öva lösa konflikter på konstruktiva sätt. (Grunderna för planen för småbarnspedagogik)

2.2 Begrepp

Invandrare innebär enligt Johansson (2010 s.68) att man hör till en minoritetsgrupp i landet man bor i och kan klassas som en social position, till skillnad från etnicitet som handlar om vår bakgrund och vem vi är. Invandrare förknippas ofta till att vara motsatsen till den etniska majoritetsgruppen i ett land. Invandrarskap sett som en social position har ofta varit förknippat med bland annat främlingskap, kompetensbrist, utanförskap, ojämställdhet, traditionsbundenhet och problem.

Lunneblad (2009 s. 15) skriver att invandrare är ett ord med flera olika definitioner som används i flera olika sammanhang. Ibland ses det som en beskrivning på var någon är född eller har medborgarskap, medan det ibland handlar om hur en viss person ser sig själv i förhållande till det samhälle hen lever i, eller hur andra människor i samhället ser personen i fråga. Ordet invandrare används ofta väldigt generaliserande, och med det ordet tillskriver man en mängd människor gemensamma egenskaper eller en samhörighet som kanske inte alls finns. Därför kan användning av ordet invandrare ofta vara problematiskt. (Lunneblad 2009 s.15)

Betydelsen av ordet invandrare, är en person som flyttat från ett land till ett annat. Ofta används ordet dock i helt andra sammanhang. Ordet används för att påpeka att någon person är annorlunda, att den inte hör till majoritetsbefolkningen i ett samhälle. (Lunneblad 2009 s. 16–17) Ibland används begreppet *andra generationens invandrare*, detta anses språkligt okorrekt då personen i fråga inte invandrat och därmed inte är invandrare. Detta begrepp och dylika borde inte användas enligt vissa. (Lunneblad 2009 s. 17) Vi

kommer dock ändå att använda oss av begreppet invandrare då vi upplever att det är det bästa ordet i vårt sammanhang.

Kommunikation är något som vi behöver och använder oss av varje dag, både med människor vi känner och lever ihop med, men också främlingar eller personer i vårt arbete. Ända sedan man föds har man behövt meddela saker till omvärlden. Kommunikation är alltså naturligt och något vi har sysslat med hela livet, men ändå är det något vi alla kan bli bättre på för att till exempel undvika missförstånd. Då känslor är involverade i vår kommunikation blir våra kommunikativa kunskaper plötsligt sämre, man missförstår varandra och klarar inte av att uttrycka sig rationellt och anklagelser och fördomar blir något vi använder oss av i kommunikationen. Att bli bättre på att kommunicera gör att vi lättare förstår vilka budskap vi skickar ut samt vilka budskap vi tar emot från andra; vi blir bättre på att göra oss själva förstådda och får bättre överblick på vårt eget tillvägagångssätt. (Nilsson & Waldemarson 2007 s. 10–11)

Allting man kommunicerar är inte avsiktligt och medvetet, ibland kommunicerar man oavsiktliga och omedvetna budskap. Då man kommunicerar avsiktligt har man ett syfte med kommunikationen, man vill uppnå någonting och då man kommunicerar medvetet så vet man vad man kommunicerar, det kan t.ex. vara att man skakar på huvudet när någon frågat en någonting. Omedvetna budskap kan vara ett visst tonfall man har på rösten, som den man pratar med märker men man själv inte märker. Oavsiktliga budskap är sådant vi kommunicerar i misstag, till exempel att man säger fel eller sludrar då man talar. (Nilsson & Waldemarson 2007 s. 33–34)

Människan kommunicerar ständigt, även när vi sover, tänker eller är tysta och det går inte att stänga av kommunikationen. Även fast vi inte gör någonting, säger någonting och har ett alldeles uttryckslöst ansiktsuttryck finns det rum för tolkning och detta innebär att det är en viss sorts kommunikation. (Nilsson & Waldemarson 2007 s. 34–35)

Om vi försöker låta bli att kommunicera börjar andra ofta tolka oss som bland annat blyga, rädda, apatiska, aggressiva eller avståndstagande. (Nilsson & Waldemarson 2007 s 35) En sak som är viktig att tänka på är att det vi kommunicerat inte går att ta tillbaka, det som är sagt, avsiktligt eller oavsiktligt, går inte att göra osagt. Visserligen kan man

be om ursäkt över det man sagt, men den som man sagt det åt kanske ändå aldrig glömer det. (Nilsson & Waldemarson 2007 s. 35)

Människor från olika kulturer kommunicerar på olika sätt och detta är något som är viktigt att ta fasta på. Rädsla över saker som är annorlunda, misstänksamhet och felaktiga föreställningar försvårar kommunikationen mellan personer från olika kulturer. För att förstå varandra behöver man vara trygg i sig själv, vara nyfiken samt ha en *vilja* att förstå den andra. *Etnocentrism* är vanligt då man träffar på människor från andra kulturer, detta innebär att man ser sin egen kultur som den vanliga och till och med rätta, och den andra som avvikande och konstig. Detta kan leda till att de som kommunicerar med varandra intar en försvarsställning. (Nilsson & Waldemarson 2007 s. 122–123)

När man kommunicerar med någon från en annan kultur kan det lätt uppstå missförstånd på grund av att olika saker inte betyder samma sak för båda två. Om man ställer en fråga om någons familj med syftet att vara artig och trevlig kan det ändå hända att den andra uppfattar det som att man vill snoka eller lägga sig i deras privatliv. Att kolla bort för att visa respekt kan uppfattas som nonchalant av någon annan och att ta en kort paus medan man pratar kan någon annan uppfatta som att man pratat klart. (Nilsson & Waldemarson 2007 s. 124)

När man kommer till ett nytt land är det mycket som skiljer sig från det man är van vid. Faktorer som hur nära varandra det är accepterat att stå i en kö, hur tidig respektive sen det är okej att vara i olika tillfällen och hur mycket känslor det är accepterat att visa, kan skilja sig mycket. Just hur tid uppfattas är något som skiljer sig mycket från västvärlden och andra delar av världen. I västvärlden cirkulerar hela vår vakna tid runt klockan, man ska vara i tid, man ska schemalägga allting och tiden ska mätas och kontrolleras. I andra delar av världen ligger fokuset på handlingar och inte på tid. Man gör det som ska göras då när det passar och man slutar då när man är färdig, inte när klockan är något visst. (Nilsson & Waldemarson 2007 s. 125)

Etnicitet är ett begrepp som förklaras på många olika sätt av många olika människor. Enligt Johansson (2010 s. 68) handlar etnicitet om ens bakgrund, om vem man är. Enligt henne hör faktorer som språk, religion och kultur till begreppet etnicitet; etnicitet är alltså något som vi alla har.

Enligt Wikström (2009) etnicitet ett relativt nytt begrepp som inte ännu har fått så stor användning som vardagsbegrepp. Hon menar dock att den allmänna beskrivningen av etnicitet är allt det som särskiljer människor från varandra med hänvisning till ursprung. Det kan vara religion, kultur, hud- och hårfärg. (2009 s. 10–13) Wikström och Johansson är alltså inne på samma bana så här långt.

Vidare skriver Wikström att begreppet etnicitet förklaras på tre olika sätt inom forskning. Det första kallas för *essentialism*. Här ses etnicitet som något fast och oföränderligt som man föds in till. Etnicitet blir en objektiv egenskap som definieras utifrån bland annat religion, språk, tradition och födelseort. Det andra kallas för *konstruktionism*, här ser man på etnicitet som något föränderligt som påverkas av sociala relationer, processer och social inlärning. Här anser man att man inte är finländare, utan man *blir* det genom sociala processer. Den tredje kallas för *postkolonial teoribildning*. Här menar man att etnicitet är finskhet är och inte är. Eftersom språket förändras, förändras även uppfattningen av vad det är att vara till exempel finsk. (Wikström 2009 s. 12–13)

Kulturell mångfald beskriver en särskild grupp, det kan vara till exempel ett samhälle eller en daghemsgrupp, där personer med olika identitet, kultur, språk, religion och åskådningar är i växelverkan med varandra (Utbildningsstyrelsen U.Å.).

Inom småbarnspedagogiken handlar kulturell mångfald om att värna om det egna landets kultur, språk och minoritetsgrupper, samt omgivningens språkliga, kulturella och religiösa mångfald. Det handlar också om att lära sig respektera och förstå andra individer och grupper. Personalen ska föregå med ett gott exempel angående hur man bemöter mångfald på ett positivt sätt. Det är viktigt att barnen förstår och respekterar sin egen samt andra kulturer och att barnen får en möjlighet att interagera med personer som talar olika språk och representerar olika kulturer och religioner. (Utbildningsstyrelsen U.Å.)

3 Tidigare forskning

I detta kapitel presenteras tidigare forskning som gjorts angående invandrarfamiljers upplevelser av bemötande inom småbarnspedagogiken och betydelsen av samarbete mellan professionell och vårdnadshavare.

Ojala (2015) skriver om att antalet invandrare ökar hela tiden i Finland, och ungefär 40% av invandrare i Finland bor i Helsingfors. Det är uppskattat att ungefär 25% av skolbarnen i Finland har multikulturella bakgrunder, vilket innebär att en relativt stor del av barn i dagisålder också har multikulturella bakgrunder. Det har visats att kvaliteten på lärmiljöer har en stor inverkan på barns lärande. Samma studie visar att respekt för mångfald också inverkar mycket på lärandet senare i barns liv. Kvaliteten på daghemmen spelar stor roll för alla barn, men speciellt stor roll för barn från sårbara grupper, såsom invandrare och barn från kulturella minoriteter. För dessa barn påverkar kvaliteten på daghemmet tillsammans med barnets hemmiljö deras studier senare i livet. Och då det visats att god framgång i studier motverkar social exklusion och grunden för barnets lärande sätts redan på daghemmet, är det viktigt att det fungerar så bra som möjligt och att man utgår från barnets bästa. (Ojala 2015)

Tiden på daghemmet sätter en grund för barnets framtida välbefinnande och utveckling, och barnets upplevelse om sin identitet, begåvning och förmåga att lära sig kommer att förbli hos barnet under resten av dennes liv. Ett barns upplevelser på daghem sätter också en grund för hur barnet kommer att se på sig själv som en lärande individ, en studerande och en del av ett större sammanhang. Att bli utsatt för någon som helst form av diskriminering då de är små och sårbara, kan påverka dem oerhört mycket. Då barn i lekåldern håller på att utveckla sin självkänsla och självmedvetenhet, och att bli utsatt för verbal diskriminering som till exempel kommentarer om deras utseende, kultur eller språkförmåga, kommer att påverka det mycket negativt. Det kan påverka deras utveckling samt deras framtida studier. När barn med invandrarbakgrund får ett positivt bemötande inom daghem och skola, får de en positiv bild av makro-miljöer, och tvärtom. (Adair, 2015)

Rantala et. al. (2018) skriver i sin forskning angående ett familjeorienterat synsätt att både barnets vårdnadshavare och de professionella inom småbarnspedagogiken anses som barnets experter. Det familjeorienterade synsättet stöds av den ekokulturella teorin, som menar att barnets familjerutiner och vardagsmiljöer är mest central för barnets utveckling. Forskningen uppmärksammar även professionellas viktiga uppgift att stärka vårdnadshavarens förtroende på sin egna kompetens, så att vårdnadshavaren kan på bästa sätt stöda barnets uppväxt och utveckling.

Adairs (2015) studie visar att en mångkulturell personal inom småbarnspedagogiken är mycket uppskattat av föräldrarna då föräldrarna upplevde det skapa trygghet och tillit hos barnen, samt hjälpte barnen förstå varandra. Föräldrarna upplevde att den mångkulturella personalen hjälpte till i kommunikationen. Några föräldrar föreslog att den mångprofessionella personalen borde hjälpa de finska familjerna att lära av andra kulturer för att minska fördomar.

4 Teoretisk referensram

Vi har valt att utgå från ett socialpedagogiskt perspektiv då vi upplever socialpedagogik som ett av socionomens viktigaste verktyg. Vår teoretiska referensram kommer behandla socialpedagogik och bemötande.

4.1 Socialpedagogik

Socialpedagogik bygger sig på samhällsteoretiska utgångspunkter där fokus ligger på frågor som social förändring, inkludering och mobilisering. Med ett socialpedagogiskt förhållningssätt försöker man sträva efter ett samhälle där alla människor är inkluderade oavsett sin livsstil, funktionshinder eller särskilda behov. (Madsen 2006 s. 7)

Socialpedagogikens grundläggande syfte i samhället är att utveckla sociala band mellan människor men framför allt mellan individer och olika samhälleliga gemenskaper, som t.ex. familjen, daghemmet, skolan eller arbetsplatsen. Målet är att förebygga och lösa sociala konflikter som kan riskera marginalisering. I situationer där utstötningen och marginalisering redan skett, bör man stöda klientens sociala och personliga kapacitet för att stärka deltagande i viktiga gemenskaper. Socialpedagogikens förebyggande perspektiv intensifieras ofta då det är frågan om barn och ungdomar. (Madsen 2006 s. 65–66)

Cederlund & Berglund (2017) beskriver lärande och identitetsutvecklingen som sammanflätade processer ur ett socialpedagogiskt perspektiv. Dessa sammanhang sker alltid i samspel med andra människor. Cederlund & Berglund (2017) menar att människan blir till då hen är i samspel med andra människor. Genom olika sociala sammanhang speglas individens självuppfattning i andra. All kunskap om världen människan har kommer ifrån sociala kontakter och omgivningen. (Cederlund & Berglund 2017 s. 57–58)

Socialpedagogiska förhållningssättet vill undvika stämpling, genom att fokusera på det positiva och lägga tyngden på lösningen av ett problem istället för på problemet. Det ger klienten möjlighet att se nya möjligheter och resurser att hantera svåra situationer samt stärka klientens självförtroende och självbild. Målet är att skapa möjligheter för klienten att vara med och påverka den egna utvecklingen och sin situation. (Cederlund & Berglund s. 73–74 & 112)

Ett socialpedagogiskt förhållningssätt sätter särskilda krav på den professionella, var en stor tyngd ligger på bemötandet. Förutom ett gott bemötande bör den professionella kunna tänka kreativt och pröva sig på olika metoder, det vill sig våga utmana sig fast metoden inte vore den mest konventionella. (Cederlund & Berglund 2017 s. 112).

4.2 Bemötande

En viktig del av socialpedagogiken är bemötande. Bemötande är en handling där en attityd och ett förhållningssätt uttrycks. Bemötande har flera olika uttrycksformer, det kan till exempel bestå av det skrivna språket, tonfall, ögonkontakt, kroppsspråk eller beröring. (Blennberg 2013 s. 31–35) Blennberg (2013) förklarar bemötande som ett omfattande begrepp och anser bemötande vara en kärna i yrkesrollen. Yrkesrollen styr den professionellas bemötande men även personegenskaper speglar bemötande indirekt. Vid personliga resurser så som ordval, tonfall och kroppsspråk kommer personligheten till uttryck. (Blennberg 2013 s. 17)

Med bemötandets etik anser man hur en person värderas genom bemötande samt hur bemötande bedöms, det vill säga anses handlingen vara rätt eller fel. Genom bemötande signaleras olika värderingar, till exempel respekt och uppskattning för en annan person. (Blennberg 2013 s. 16)

Det finns flera faktorer som påverkar hur klienten upplever bemötande, till exempel empati, sympati och värme är faktorer som medför ett gott bemötande medan ovänlighet, reservation och ilska påverkar bemötandet negativt (Blennberg 2013 s. 54).

Ett gott bemötande är jämlikt och respektfullt var den professionella bemöter klienten som en likvärdig person. Det respektfulla bemötande innefattar empati då den

professionella tar hänsyn till klientens och hans situation. Att ta hänsyn till klientens situation bygger på kunskap och förståelse gentemot klienten. En empatisk uppmärksamhet och lyhördhet signalerar åt klienten att hen blir sedd och att den professionella är genuint närvarande. (Blennberg 2013 s. 130–135) Blennberg lyfter även upp humor som en viktig egenskap i bemötande, då han anser humorns avslappning och lättsamhet gynna all sort av verksamhet. (Blennberg 2013 s. 86)

5 Metod

I detta kapitel kommer vi presentera litteraturstudie som metod, hur vi gått till väga med litteratursökningen och innehållsanalys som analysmetod. Kapitlet beskriver även etiska aspekter och arbetsprocessen.

5.1 Litteraturstudie

För att kunna besvara frågeställningarna har vi valt att använda oss av en kvalitativ forskningsmetod då lärdomsprovets syfte är att få en fördjupad förståelse för hur familjer med invandrarbakgrund upplever bemötande inom småbarnspedagogiken och vilken kunskap professionella inom småbarnspedagogiken behöver för att arbeta med familjer med invandrarbakgrund. Vi valde att använda oss av sekundärdata och avlägga studien i form av en allmän litteraturstudie.

Enligt Forsberg och Wengström (2016 s.25) kan en allmän litteraturstudie även benämnas som litteraturöversikt, forskningsöversikt eller litteraturgenomgång men vi kommer använda oss av allmän litteraturstudie i detta arbete. En allmän litteraturstudie baserar sig på färdigt existerande data inom ett visst fält för att sedan jämföra och sammanfatta teorier och resultat (Jacobsen 2012 s.60). I denna typ av studie är det viktigt som skribent att kritiskt granska den existerande datan studien baserar sig på (Forsberg & Wengström 2016 s.26).

Fördelen med en litteraturstudie är möjligheten att kritiskt granska den insamlade datan samt kunna vara flexibel i forskningsprocessen. Nackdelen med en litteraturstudie är brist på råmaterial och analys av primära data. Forskningarna kan även skilja sig i design, vilket gör dem ojämförbara för ett giltigt resultat. Det är viktigt att komma ihåg att alla

datasamlingsmetoder har sina validitets- och reliabilitetsproblem. (Jacobsen 2012 s.123–124)

5.2 Litteratursökning

Vi har använt oss av databasen AcademicSearchElite (EBSCO), Google Scholar och SAGE Journals för att hitta vetenskapliga artiklar och undersökningar gällande vårt valda tema. En tabell av de artikelsökningar som ledde till inkluderade artiklar hittas i bilaga 1. Olika sökord har använts och kombineras på flera olika sätt för att få specifika sökningar. För att avgränsa och försäkra att materialet är relevant samt är uppdaterad forskning har vi valt att använda oss av följande inklusions- och exklusionskriterier:

Inklusionskriterier:

- Artikeln bör vara skriven på svenska, engelska eller finska
- Artikeln bör vara tillgänglig i full text
- Artikeln bör vara peer reviewed
- Artikeln bör vara skriven 2012–2022
- Artikeln bör vara vetenskaplig
- Artikeln bör vara på mastersnivå eller högre
- Artikeln bör motsvara lärdomsprovets syfte
- Forskning gjord i Västvärlden

Exklusionskriterier:

- Artiklar skrivna på andra språk än svenska, engelska eller finska
- Artiklar som inte är tillgänglig i full text
- Artiklar äldre än 2012
- Artiklar som är skrivna på Bachelor- eller lägre nivå
- Artiklar som inte motsvarar lärdomsprovets syfte

Manuell sökning har även utförts, vilket innebär att då man hittar en intressant artikel som berör ämnet, studeras artikelns referenslista för att hitta andra relevanta artiklar som tangerar vår tematik. (Forsberg & Wengström 2016 s. 64). De manuella sökningarna resulterade i flera inkluderade artiklar av samma forskare då det är rätt få forskare som studerar ämnet i Finland.

Böcker som vi har använt oss har vi lånat från Arcadas- och Helsingfors Universitetsbibliotek. Vi har valt vår litteratur på basen av deras innehåll, relevans, ålder och källhänvisningar.

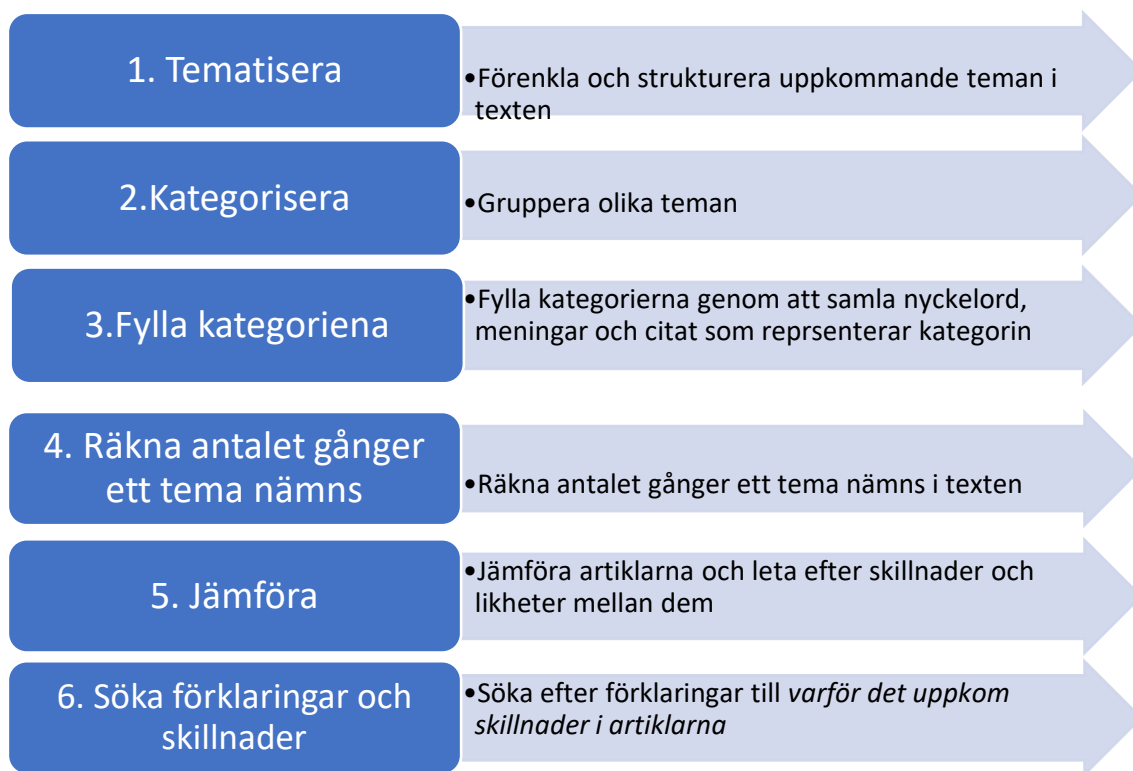
5.3 Analys av material

Som analysmetod av har vi valt att använda oss av en kvalitativ innehållsanalys. Med hjälp av en innehållsanalys analyserar och förenklar man systematisk existerande data. Metoden kan användas vid analys av skriftliga, muntliga eller visuellt material.

Forsberg & Wengström (2013 s. 150) skriver att den stora utmaningen i en kvalitativ forskning kan vara beskrivning, analys och tolkning. Utmaningen är att göra den stora mängden insamlade data förståelig, samt minska mängden information och hitta mönster. På det viset byggs ramarna för att man ska kunna kommunicera och presentera ett resultat.

En kvalitativ innehållsanalys kan endera vara deduktiv eller induktiv. Den deduktiva metoden innebär att man utgår från redan existerande vetenskapliga teorier eller modeller. och används då syftet med studie är att jämföra eller testa teorier. Den induktiva metoden I sin tur utgår från det insamlade materialet och rekommenderas användas då man inte har tillräckligt med tidigare kunskap av ämnet. (Forsberg & Wengström 2013 s. 151) Analysmetoden för detta arbete är därmed en induktiv innehållsanalys.

Analysmetoden går ut på att hitta mönster i den insamlade datan för att sedan kunna kategorisera den. Jacobsen (2012) beskriver innehållsanalysen med hjälp av sex faser. (s. 146–152)

Figur 2. Innehållsanalys (Jacobsen 2012)

Innehållsanalysen bestod av åtta artiklar som presenteras i Bilaga 2. Efter vi läst genom de inkluderade artiklarna för att få en helhetsbild av resultaten. Började vi med att färgkoda artiklarnas innehåll med två färger, beroende på vilken forskningsfråga innehållet berör. Då våra forskningsfrågor utgår från två olika perspektiv, invandra familjers upplevelse och den professionellas kompetens valde vi att göra två skilda innehållsanalyser.

Följande steg var att följa innehållsanalysens olika faser som Jacobsen (2012) beskriver steg för steg. Vi valde att använda oss av fem av sex faser, då vi uteslöt den fjärde fasen som främst används vid innehållsanalys av intervju. Vi började med att anteckna stödord från artiklarna, för att sedan anteckna de uppkommande teman. Efter vi hade stödord och olika teman ner skrivna, reflekterade vi dem med lärdomsprovets syfte och frågeställning för att sedan bilda kategorier av de insamlade stödorden och teman. Efter vi bildat kategorierna jämförde vi dem sinsemellan och reflekterade över dem. Efter vi bearbetat materialet och delat upp de i delar enligt innehållsanalysens olika faser, strukturera vi upp materialet på nytt till en logisk helhet.

Figur 3. Tematisering och kategorisering vid innehållsanalys

5.4 Etiska aspekter

Detta lärdomsprov är skrivet enligt TENKs forskningsetiska anvisningar för god vetenskaplig praxis som är en del av den forskningsetiska delegationen i Finland, som man som studerande på Arcada förbundit sig att följa. Genom att följa de anvisningarna om

Forskningsfråga	Stödord och teman	Kategorier
1. Hur upplever familjer med invandrarbakgrund bemötande inom småbarnspedagogiken?	Bemötande, deltagande, kommunikation, diskriminering,	Gott bemötade, Dåligt Bemötande
2. Vad bör den professionella beakta vid bemötande av invandrarfamiljer inom småbarnspedagogiken	Kommunikation, kunskap, förståelse, jämlikhet, kulturell mångfald, inklusion, attityder	Kulturell kompetens, Erfarenhet, Metoder

god vetenskaplig praxis kan detta arbete anses tillförlitligt och trovärdigt. Anvisningarna ska följas genom hela arbetsprocessen och vid val av forskningsartiklar.

Till god vetenskaplig praxis hör bland annat att man är hederlig, noggrann och iakttar allmän omsorgsfullhet under hela arbetets gång och i alla delar av arbetet. Vi har även tagit till hänsyn de forskningar vi läst och använt oss av och ser till att hänvisa till allt använt material på ett korrekt sätt. (Forskningsetiska delegationen 2012 s. 18)

Allt insamlat material har lästs av båda skribenterna för att på så vis undvika feltolkning och misstag. Ifall osäkerhet uppkommer gällande ett ords betydelse använder vi oss av Google för att säkerställa att artiklarna uppfattats rätt. Urval av artiklar med god kvalitet har begränsats genom avgränsningar i litteratursökning samt genom att båda skribenterna granskat artikeln innan slutlig inkludering i arbete.

5.5 Arbetsprocess

Eftersom vi har skrivit detta lärdomsprov i par, har vi fördelat arbetsmängden jämnt. Största delen av arbetet har vi skrivit individuellt. Vi har tillsammans kommit överens om vem som skriver vilken del, eller under vilken rubrik under skrivprocessens gång. Båda

ansvarar själva för sina egna delar, men vi ansvarar såklart också gemensamt för ett väl-skrivet skriftligt arbete och hjälper varandra där det behövs. Vi har läst och kommenterat varandras texter, samt korrigerat språkfel.

Vi ansvarar för var sin forskningsfråga, då vi har två. Nadia ansvara över fråga “hur upplever familjer med invandrabakgrund bemötande inom småbarnspedagogiken?” och Jenna över “vad bör den professionella beakta vid bemötande av invandrarfamiljer inom småbarnspedagogiken?”.

6 Resultat

I detta kapitel kommer vi redogöra resultat som baserar sig åtta vetenskapliga artiklar som behandlar hur familjer med invandrabakgrund upplever bemötande inom småbarnspedagogiken samt vad den professionella bör beakta vid bemötande av invandrarfamiljer.

Vi har analyserat och sammanfattat de åtta artiklarna med hjälp av en innehållsanalys. I bilaga 2 presenteras artiklarna, där framkommer författare, årtal, syfte, metod och resultat.

Vi har valt att skriva under rubriker invandrarfamiljers upplevelser och professionella kompetens för att åtskilja våra två forskningsfrågor.

6.1 Invandrarfamiljers upplevelser

I en studie gjord i Finland, specifikt på daghem i Esbo, har Onginjo (2018) intervjuat invandraföräldrar om deras upplevelser av bemötande och integration på daghem. En av personerna som blivit intervjuad berättade att då hans fru gick för att hämta barnen från daghemmet, fick hon mycket information om barnens dag, men då han själv gick för att hämta sina barn, fick han inte alls lika mycket information och han upplevde att personalen blev blyg för honom då han inte talade finska utan måste kommunicera på engelska. Samma person ansåg att det skulle vara viktigt att personalen på daghemmen kan engelska då det skulle underlätta samarbete mellan föräldrar och personal. Han betonade också att de skulle möjliggöra en diskussion kring varandras kulturer vilket skulle underlätta integrationsprocessen. Personalen tar initiativ att lära sig om barnens kultur och bakgrund för att kunna stödja barnen på bästa sätt. Han säger också att teamwork och samarbete är avgörande för att allt ska gå till på bästa sätt.

En annan som blivit intervjuad säger att hon över lag är nöjd med småbarnspedagogiken och anser att den stödjer henne i att uppfostra sina barn i en mångkulturell omgivning. Hon upplevde dock att personalen på daghemmet inte ville lära sig och acceptera de olika kulturer som barnen på daghemmet kom från. Hon tog också fasta på att barn med invandrabakgrund kan behöva extra uppmärksamhet på daghemmet då de lever i två olika kulturer, en hemma och en på daghemmet. Hon ansåg också att personalen på daghemmet borde lära barnen att alla kulturer är likvärdiga, för att minska rasism och segregering mellan barnen emellan, då hon hade noterat vid några tillfällen att alla finska barn lekte i en grupp och alla invandrabarn lekte i en grupp. Hon har en gång bytt daghem för sitt barn då hon upplevde att hennes barn inte tilläts integreras med de andra barnen. Hon anser att personalen på daghemmen borde lära sig om barnens bakgrund och kultur och barnen borde lära sig att bägge kulturer är viktiga och att uppskatta mångfalden. (Onginjo 2018)

En förälder menar att uppmärksamhet och värme är viktiga egenskaper för personalen på daghemmet och att alla barn behöver få tillräckligt med uppmärksamhet och att invandrabarn behöver få känna att det är någon som finns där för att ta hand om dem konstant. Samma deltagare betonar hur viktigt det är med en god kommunikation mellan föräldrarna och personalen på daghemmet är viktig samt att de litar på varandra och målet med detta är att bägge parter ska förstå barnet bättre vilket underlättar för båda. (Onginjo 2018)

En respondent är på samma spår som de tidigare och anser att det är viktigt att personalen har ett intresse för att lära sig om andras kulturer, detta skulle underlätta integrationen för barnen. En annan deltagare berättar att hon uppskattar att personalen tar upp en diskussion med henne ifall det uppstått något problem som rör hennes barn. Hon har inte stött på några kulturella konflikter på daghemmet, men om det skulle hända skulle hon ta upp det med personalen. (Onginjo 2018)

En annan förälder tog upp att hennes barn för första gången reagerade på att hon var svart när hon började på dagis. Hon tog också upp hur personalen på daghemmet har en viktig roll då daghemmet är som en fristad i en ny omgivning för barnen. Barnets välmående på daghemmet är tack vare ett gott samarbete mellan henne och personalen på daghemmet. Ifall det uppstår problem som rör hennes barn så löses de med hjälp av frekvent

kommunikation och samarbete med personalen på daghemmet. Hon upplever att personalen sköter sig bra. (Onginjo 2018)

En annan förälder som blivit intervjuad berättar att hon blir upprätthållen om vad som sker på daghemmet angående hennes son och hon är nöjd med responsen från personalen. Hon betraktar samarbetet som ett viktigt steg för att främja hennes sons utveckling och tillväxt. En annan säger att integrationen är svår då det är så stora skillnader mellan kulturen i Östafrika och Finland. Mycket skiljer sig på daghemmet från hur det är hemma, hon är dock väldigt nöjd över att personalen tydligt visar att de bryr sig om hennes barn och tar hand om dem. Hon tar dock upp en sak som en tidigare intervjuad också tagit upp gällande om föräldrarna till barnen inte talar finska utan måste kommunicera på engelska; hon berättar att personalen ibland utelämnar all information eller så får man endast hälften av informationen (Onginjo 2018)

Övriga respondenter berättar bland annat att lärarna på daghemmet kommunicerar bra och att hon är väl medveten om barnets utveckling på daghemmet. Hon säger också att lärarna på förhand frågar om barnets kultur för att sedan kunna läsa på om den. Någon annan tog upp ett halloweenfirande på daghemmet där vissa barn klädde ut sig i vad hon kallade satanistisk klädsel, och som kristen gick detta emot hennes värderingar. Hon måste ta upp det med personalen som hade svårt att förstå hennes ståndpunkt och hennes barn hade svårt att förstå varför de inte fick delta i halloweenfirandet. Hon tar också upp att de har andra mat rutiner i Östafrika men att hon anpassat deras mat rutiner efter de på daghemmet. (Onginjo 2018)

Lastikka och Lipponen (2016) har också intervjuat invandrarföräldrar och undersökt invandrarföräldrars upplevelse av småbarnspedagogiken i Finland. De intervjuade 13 invandrarföräldrar med barn som deltog i småbarnspedagogiken i Helsingfors. Alla föräldrar kände sig nöjda med kommunikationen och interaktionen de hade med daghemspersonalen. De upplevde att personalen tillgodoser dem med nödvändig information och de uppskattade att få höra om sitt barns dag. Föräldrarna beskrev personalen som öppna, bra lyssnare, lätta att prata med och öppna för delade åsikter. Personalen hade en positiv attityd gentemot mångfald och såg positivt på att jobba med olika slags familjer. Med hjälp av respekt och förtroende från båda hållen, skapades goda relationer mellan föräldrar och personal. Vissa föräldrar upplevde att de skulle vilja ha mera detaljerad information om

sina barns akademiska framgång, detta är inte ovanligt då många invandrarföräldrar sätter stor vikt vid akademisk framgång och många kanske inte är bekanta med sättet som barn lär sig genom lek i Finland. Över lag verkade alla föräldrar mycket nöjda med hur daghemspersonalen bemötte dem och tog i beaktande deras kulturer, religioner och språk.

I en studie gjord i Tyskland av Kurucz et al. (2020), undersöker de skillnader i hur delaktiga föräldrar med invandrarbakgrund är, respektive föräldrar som inte har invandrarbakgrund, i sina barns daghemsverksamhet. Denna studie är gjord från personalens perspektiv. I studien skriver de att det har visat sig att då barn med invandrarbakgrunds föräldrar engagerar sig i daghemsverksamheten, gör barnet bättre ifrån sig både akademiskt och socialt. Effektiv kommunikation mellan föräldrarna och daghemspersonalen ses som grundstenen för föräldrarnas engagemang och för barnets lärande. Studien visade att delaktigheten hos invandrarföräldrar och icke invandrarföräldrar skiljde sig mellan olika daghem. Det visade sig att på de daghem där personalen hade en förståelse för hur man jobbar mångkulturellt och där föreståndaren hade ett mångkulturellt tankesätt, var alla föräldrar mera delaktiga, speciellt invandrarföräldrar.

Tidigare undersökning visar att det är vanligt att daghemspersonalen hellre ger instruktioner till föräldrar med invandrarbakgrund, än att diskutera gemensamma mål. De har också visats att daghemspersonalen engagerar sig mindre med invandrarföräldrar. En del personal har också sagt att de inte känner sig lämpade för att ta itu med de svårigheter som följer med mångkulturalism. De upplever att relationen till föräldrarna med invandrarbakgrund kan kännas konfliktfylld och stressig. (Kurucz m.fl. 2020)

6.2 Professionellas kompetens

Arvola et al. (2017a) har studerat invandrabarns delaktighet i syfte att utveckla pedagogernas kompetens då tidigare forskning visar att en inkluderande verksamhetskultur förebygger social exklusion och främjar barns långsiktiga akademiska framgång. Studier visar att barns delaktighet är relaterat med deras engagemang, som fördjupar deras inkludering i den specifika situationen. Delaktighet är även starkt anknytet med kamratrelationer.

Studier visar att verksamhetskulturen inom småbarnspedagogiken bör utvecklas mot en allt öppnare riktning samt ett uppenbart behov för lärare inom småbarnspedagogik att lära

sig arbeta med kulturell mångfald samt med barn och familjer med olika kulturella bakgrund. (Lastikka & Lipponen 2016, Jokikokko & Karikoski 2016) Centralt för utvecklingen är de professionellas medvetenhet om deras personliga kulturella bakgrunds inverkan på det pedagogiska arbetet som spelar en stor roll i utformningen av hela verksamhetskulturen. Med hjälp av vidareutbildning kan de professionella förstå sitt arbetssätt och få verktyg att förstå sin kulturella bakgrund. Lika som i tidigare forskning Adair (2015) tar upp, stöder flera studier och utbildningspolitiska rekommendationer att öka andelen daghemspersonal med olika språkliga och kulturella bakgrunder för att stöda en mångkulturell småbarnspedagogik. (Arvola et al., 2017b).

Lastikka (2019) har i sin forskning undersökt invandrarfamiljers erfarenheter av inkludering för att identifiera och utveckla den finska småbarnspedagogiken. Hon konstaterar att invandrarfamiljers erfarenheter är lite studerat och att de inte ses som lika inblandade och kompetenta aktörer. Studien visar att de viktigaste metoderna för att öka invandrarfamiljers delaktighet och inklusion är att främja dialog och ömsesidig förståelse, främja språklig och kulturell mångfald, uppmuntra samarbetspartners och få stöd samt individuell uppmärksamhet. I relation till barn fann denna studie att barns deltagande handlingar korrelerade positivt med engagemang, positiva känslor, kamratrelationer och lek.

I Norge tyder resultat på att personal på daghemmen inte är kunskapsmässigt tillräckligt utrustade för den ökade kulturella mångfalden. Vissa kommuner har dock uppmuntrat vissa lärare att delta i utbildningar där man lär sig om multikulturalism och förbättrar sin kommunikation med personer med olika språk, kulturer och sedvänjor. Man ser dock inte på olikheterna som en utmaning utan som ett samarbete mellan hemmet och daghemmet. Lärarna förstår att barnuppfostran skiljer sig mellan olika hem och samhällen och inser vikten av att ha regelbunden kommunikation med föräldrarna. Lärarna informerar föräldrarna om skälen till värderingar och lärandemål som man fokuserar på daghemmet, de lyssnar också till föräldrarnas åsikter och oro. (Ayakaka 2016)

En av lärarna som Ayakaka (2016) intervjuat tar upp klädsel, då personalen på daghemmet ber föräldrarna att klä sina barn tillräckligt varmt då det är kallt, men alla kanske inte vet vad "tillräckligt" innebär. Någon som kommer från Afrika och aldrig upplevt en norsk vinter. Då kanske föräldrar lägger på sina barn fyra par byxor i bomull, vilket gör att

barnet känner sig klumpigt och kan ha svårt leka ordentligt så det skulle vara viktigt att ge tydligare instruktioner.

Precis som konstaterats under tidigare forskning, finns det många invandrarföräldrar som har höga förväntningar av daghemsverksamheten och väntar den motsvara skola, där barnen borde lära sig läsa eller skriva och att de är för mycket utomhus. (Ayakaka 2016)

En lärare berättar att invandrarföräldrar ofta är mera beskyddande över sina barn och reagerar starkare om deras barn har någon skråma eller sår som de fått under dagen. Enligt honom är det dock bara ett sätt för barn att lära sig till exempel hur man leker och när leken gått för långt. Han berättar också att barn med invandrarföräldrar oftare är vana att bli påklädda samt matade, till skillnad från andra barn. Dock behövs endast lite uppmuntran i rätt riktning för att de ska bli mera självständiga. Han betonar också att det är viktigt att vara uppriktig med föräldrarna och berätta till exempel att det är viktigt att barnen äter själva eftersom personalen inte har möjlighet att mata flera barn på en gång, i stället för att ljuga och försöka få allt att låta som att det endast är för barnets bästa. Lärarna ska inte gömma sig bakom att det är för barnets bästa utan vara ärlig. (Ayakaka 2016)

Här betonas också vikten av regelbunden kommunikation mellan föräldrar och personal på daghem så att bägge två får möjlighet att ge sin syn på saker samt hitta en gemensam grund för hur man hanterar skillnader i barnuppfostran på daghemmet och i hemmet. (Ayakaka 2016)

Kommunikation med föräldrarna är också viktigt för att personalen på daghemmet ska vara medvetna om olika kulturella gränsmarkörer som behöver underhållas för att både föräldrar och barn ska känna sig inkluderade på daghemmet men också i samhället över lag. (Ayakaka 2016)

7 Diskussion

Syftet med detta lärdomsprov var att få en fördjupad förståelse om hur familjer med invandrarbakgrund upplever bemötande inom småbarnspedagogiken och vilken kunskap professionella inom småbarnspedagogiken behöver för att arbeta med familjer med

invandrarbakgrund. Frågeställningarna var “hur upplever familjer med invandrarbakgrund bemötande inom småbarnspedagogiken?” och “vad bör den professionella beakta vid bemötande av invandrarfamiljer inom småbarnspedagogiken?”

7.1 Metoddiskussion

I denna del av diskussionen resonerar vi kring hur vårt val av metod passade in med vårt syfte och frågeställningar.

Som metod valde vi att använda oss av en allmän litteraturstudie då vi upplevde det mest givande för ett bredare perspektiv att utgå och sammanställa tidigare forskning. Förutom att metoden är flexibel för oss skribenter upplevde vi även det som en fördel att få jämföra de olika artiklarnas resultat, vilket gav oss en bredare insikt i tematiken.

Studien kunde även ha genomförts genom en kvalitativ intervjustudie men då ämnet är sensitivt och Svenskfinland litet upplevde vi det svårt att samla primärdata samt kunna garantera familjernas anonymitet. Därför valde vi oss att i stället använda oss av sekundärdata och avlägga studien i form av en allmän litteraturstudie. På så vis skyddade vi familjernas anonymitet och risken att kränka någons privatliv. Inga andra etiska principer bröts heller, då en litteraturstudie är lätt kontrollerbar.

Artiklarna analyserade vi med hjälp av en kvalitativ innehållsanalys. Att först skilja åt artiklarnas innehåll enligt forskningsfråga hjälpte oss komma igång med innehållsanalysen. Att analysera och kategorisera artiklarna hjälpte oss bilda en helhetsbild av innehållet samt resultaten. Flera artiklar kom fram till liknande svar vilket vi upplevde hjälpa skrivprocessen i resultat delen. Det som åtskilde resultaten var ifrån vilket perspektiv tematiken sågs ifrån samt kan vi anta att personkemi har en påverkan i hur personer upplever ett bemötand.

Metodvalen har vi senare kunnat konstatera mest lämplig för att besvara lärdomsprovets syfte och frågeställningar.

7.2 Resultatdiskussion

Denna del av diskussionen diskuterar resultatets koppling till referensramen och tidigare forskning.

Som vi nämner i inledningen till teoretiskareferensramen, anser vi ett socialpedagogiskt perspektiv som ett av socionomens viktigaste verktyg då småbarnspedagogiken stöder barnens sociala tillväxt och sätter grunden för socialt samspel senare i livet. Då socialpedagogikens grundläggande syfte i samhället är att utveckla sociala band mellan människor men framför allt mellan individer och olika samhällsliga gemenskaper, som t.ex. familjen, daghemmet, skolan eller arbetsplatsen. Målet är att förebygga och lösa sociala konflikter som kan riskera marginalisering. I situationer där utstötningen och marginalisering redan skett, bör man stöda klientens sociala och personliga kapacitet för att stärka deltagande i viktiga gemenskaper. Socialpedagogikens förebyggande perspektiv intensifieras ofta då det är frågan om barn och ungdomar. (Madsen 2006 s. 65–66)

Rantala et al. (2018) tar i sin forskning fasta på att de professionella har en viktig uppgift vilket är att stärka föräldrarnas förtroende på sin egen kompetens för att föräldrarna på bästa sätt kan stödja sitt barns uppväxt och utveckling. I vårt resultat framkommer det att daghemspersonal ibland inte velat kommunicera med föräldrar som inte talar finska, ibland har personalen lämnat ut mycket av informationen och endast sagt en del. (Onginjo 2018) Ifall personalen inte kan kommunicera på ett gemensamt språk med föräldrarna bidrar detta till att personalen inte kan genomföra denna viktiga uppgift som är att stärka föräldrarnas självförtroende vilket sedan bidrar till att föräldrarna inte får redskapen att stödja sina barns uppväxt och utveckling på bästa sätt. Detta är något som inte borde få ske då även Lagen om småbarnspedagogik (580/2015) uppmärksammar samarbetet mellan personal och vårdnadshavare som ett centralt mål i verksamheten. I situationer där det inte finns ett gemensamt språk skulle det vara skäl att använda sig av tolk.

Adair (2015) tar upp i sin forskning att tiden på daghemmet sätter en grund för barnets framtida välmående och utveckling samt att barnets upplevelse om bland annat sin egen identitet kommer att förbli hos barnet resten av dens liv. Hon skriver också att bli utsatt för diskriminering när man är liten och sårbar kan påverka barnet oerhört mycket. Att

bli utsatt för verbal diskriminering som handlar om exempelvis ens hudfärg, språk eller kultur kommer att påverka dem negativt.

I resultatet framkommer att personalen på vissa daghem inte tar i beaktande eller respekterar barnets kultur. En förälder berättar också att hennes barn för första gången reagerade på att hon var svart då hon började på daghem. (Onginjo 2018) För att barnet inte ska bli negativt påverkad av till exempel en sådan situation som just beskrivits, att barnet reagerade på att hon var svart, skulle det vara viktigt att personalen är kompetenta och kan reagera på sådana händelser på ett konstruktivt och kompetent sätt och kunna diskutera med barnet om dess hudfärg men på ett icke-diskriminerande utan positivt sätt. Att personalen inte tar i beaktande eller inte respekterar barnets kultur är något som kan påverka barnen och deras bild av sig själv negativt, därför borde detta inte få hända och all personal som jobbar på daghem borde vara kulturellt kompetenta. Också Ojala (2015) tar fasta på i sin forskning att respekt för mångfald påverkar barnets lärande senare i livet, också kvaliteten på daghemmet påverkar barnets lärande senare i livet. Speciellt för barn från olika kulturer och barn med invandrabakgrund påverkar kvaliteten på daghemmet. Eftersom resultatet visar att alla inte respekterar mångfald finns det en del barn vars lärande kommer att påverkas negativt. Detta borde förebyggas.

Adair (2015) skriver att då barn med invandrabakgrund får ett positivt bemötande inom daghem, får de en positiv bild av mikromiljöer. Enligt resultatet från Lastikka och Lipponens (2016) forskning ansåg föräldrarna att personalen hade en positiv attityd gentemot mångfald och de var nöjda med kommunikationen och interaktionerna de hade med daghemspersonalen. Detta är mycket positivt då det innebär att barnens bild av makromiljöer blir positiv.

I resultatet framkommer att föräldrar blivit bemötta på olika sätt, många har positiva erfarenheter medan några har sämre erfarenheter av bemötande. Orsaken till att de har olika erfarenheter av bemötande kan bero på att personalens egen kompetens. Vissa har ett gott bemötande vilket innebär att den professionella bemöter klienten respektfullt jämlikt och empatiskt samt tar hänsyn till klienten och hans situation. (Blennberg 2013) Detta är ett sätt som alla professionella borde använda sig av.

Socialpedagogiken fokuserar på inkludering och man strävar efter ett samhälle där alla är inkluderade. En central del är också att utveckla sociala band mellan individer och samhällsliga gemenskaper, till exempel just daghem. (Madsen 2006) I resultatet framkommer att alla inte blir så inkluderade, till exempel på grund av att de professionella och föräldrarna inte har ett starkt gemensamt språk. (Onginjo 2018) Eftersom inkludering är väldigt viktigt för att bland annat motverka marginalisering (Madsen 2006) skulle det vara viktigt att använda sig av tolk i sådana situationer där man inte kan kommunicera tillräckligt bra med föräldrarna, för att de ska bli inkluderade.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att professionella inom småbarnspedagogiken behöver vara kulturellt kompetenta samt behärska ett gott bemötande då de jobbar med familjer med invandrabakgrund. Ett gott bemötande och fungerande kommunikation möjliggör ett fungerande samarbete mellan person och vårdnadshavare, som är mycket viktigt då bådas anses som experter när det gäller barnet och hans bästa.

Vi upplevde det svårt att hitta material gällande invandrares upplevelser av bemötande inom småbarnspedagogiken, vilket har bidragit till att svaret på just den frågan inte är så omfattande som vi hoppats. För vår andra forskningsfråga fanns det mycket information och där har vi funnit tillräckligt med material och fått en bred syn på vilken kompetens personal på daghem behöver besitta samt vad som är viktigt för dem att tänka på i arbete med familjer med invandrabakgrund. Våra resultat och tidigare forskning lyfter fram liknande aspekter. Sammanfattningsvis är vi nöjda med hur lärdomsprovets syfte och frågeställningar besvaras.

7.3 Reflektion och förslag till vidare forskning

Det vi kan konstatera är att det finns brist på forskning om invandrares upplevelser av bemötande inom småbarnspedagogik. Det har forskats mycket i invandrare och småbarnspedagogik men fokuset ligger oftast specifikt på flerspråkighet och mycket ofta är forskningarna gjorda från pedagogernas perspektiv.

Flera artiklar har dessutom tagit fasta på det faktum att så många barn i småbarnsålder med invandrarföräldrar, inte deltar i småbarnspedagogik. Detta kan vara en orsak till att det inte finns så mycket forskning som tangerar just hur invandrare upplever sig bemötta inom småbarnspedagogiken.

För oss har detta lärdomsarbete varit en lång men givande process. Vi har fått kunskap om hur invandrarfamiljer blir bemötta inom småbarnspedagogiken i olika länder samt vad som är viktigt att tänka på som professionell på daghem då man jobbar med invandrare och andra generationens invandrare.

Med tanke på vidare forskning skulle det vara av mervärde att forska i invandrarfamiljers upplevelse inom småbarnspedagogik genom att genomföra allt fler intervjuer med föräldrar med invandrarbakgrund. Det skulle vara särskilt intressant att göra det inom de finlandssvenska daghemmen då det inte finns någon forskning inom ämnet där.

Källor

- Adair, J., K., 2015, *The Impact of Discrimination on the Early Schooling Experiences of Children from Immigrant Families.*, Tillgänglig: http://migracion.iniciativa2025alc.org/download/06EUn_The_impact_discrimination.pdf?fbclid=IwAR1j89p5DPqRGud2vARxuAhFsyncYXjevVLchcBXcWuJVcKGTuwWsAjU8PBU Hämtad: 15.9.2022
- Arvola, O., Lastikka, A. & Reunamo, J., 2017a, *Increasing Immigrant Children's Participation in the Finnish Early Childhood Education Context.* Tillgänglig: <https://www.europeanpublisher.com/en/article/10.15405/ejsbs.223> Hämtad: 9.9.2022
- Arvola, O., Reunamo, J. & Kyttälä, M. 2017b, *Maahanmuuttajataustaiset lapset varhaiskasvatuksessa: Kasvattajien näkemykset lasten taidoista ja tuen tarpeesta.* Kasvatus, 48(3), 161–173. Tillgänglig: <https://www.utu.fi/sites/default/files/public/media/file/Arvola,%20Reunamo,%20&%20Kyttälä,%202017.pdf> Hämtad: 28.9.2022
- Ayakaka, G., 2016, *Early childhood care and education in Norway: Perspectives from immigrant parents and teachers.* Tillgänglig <https://ntnuopen.ntnu.no/ntnu-xmlui/bitstream/handle/11250/2402093/GLADYS%20AYAKAKA.pdf?sequence> Hämtad: 3.3.2022
- Blennberg, Erik. 2013, *Bemötandets etik*, uppl. 1:2, Lund: Studentlitteratur AB, 160 s.
- Cederlund C., Berglund S-A., 2017, *Socialpedagogik- pedagogiskt socialt arbete.* Uppl. 2. Liber AB, Stockholm.
- Forsberg, C., & Wengström, Y., 2016, *Att göra systematiska litteraturstudier: värdering, analys och presentation av omvårdnadsforskning*, 4 uppl., Natur & Kultur, Stockholm.
- Forskningsetiska delegationen, 2012. *God vetenskaplig praxis och handläggning av misstankar om avvikelser från den i Finland.* Tillgänglig: https://tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf Hämtad 5.10.2022
- Grunderna för planen för småbarnspedagogik. 2022. Tillgänglig: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Grunderna_for_planen_for_smabarnspedagogik_2022_0.pdf Hämtad: 14.10.2022
- Jacobsen, D., 2012, *Förståelse, beskrivning och förklaring.* 2:1 uppl., Studentlitteratur, Lund.

- Johansson, S. 2010, *Omsorg och mångfald*. Malmö: Gleerup.
- Jokikokko, H. & Karikoski H., 2016, *Exploring the narrative of a Finnish early childhood education teacher on her professional intercultural learning*. Tillgänglig: <https://journal.fi/jecer/article/view/114052/67251> Hämtad: 14.10.2022
- Kurucz, C., Lehl, S., Anders, Y., 2020, *Preschool Teachers' Perspectives About the Engagement of Immigrant and Non-Immigrant Parents in Their Children's Early Education*. Tillgänglig: <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s13158-020-00269-1.pdf> Hämtad: 2.3.2022
- Lastikka, A-L. 2019, *Culturally and linguistically diverse children's and families' experiences of participation and inclusion in Finnish early childhood education and care*. Tillgänglig: <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/306437/cultural2.pdf?sequence=3&isAllowed=y> Hämtad: 9.9.2022
- Lastikka, A-L. & Lipponen, L., 2016, *Immigrant Parents' Perspectives on Early Childhood Education and Care Practices in the Finnish Multicultural Context*. Tillgänglig: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1118772.pdf> Hämtad: 2.3.2022
- Lag om småbarnspedagogik 13.7.2018/540, *Finlands författningssamling*. Tillgänglig: <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2018/20180540> Hämtad: 9.9.2022
- Lunneblad, J. 2009, *Den mångkulturella förskolan: Motsägelser och möjligheter*. Lund: Studentlitteratur.
- Madsen, Bent. 2006, *Socialpedagogik: integration och inklusion i det moderna samhället*. Lund: Studentlitteratur.
- Nilsson, B. & Waldemarson, A. 2007. *Kommunikation: Samspel mellan människor*. 3. [omarb.] uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Ojala, M., 2015, *Developing Multicultural Early Childhood Education in a Finnish Context*. Tillgänglig: <https://ijcecep.springeropen.com/articles/10.1007/2288-6729-4-1-13> Hämtad: 2.3.2022
- Onginjo, S., 2018, *Experiences of East African Immigrant Children with Integration in Finnish Day-Cares*, University of Vaasa. Tillgänglig: https://osuva.uwasa.fi/bitstream/handle/10024/9445/osuva_8478.pdf?sequence=1&isAllowed=y Hämtad: 28.10.2022
- Rantala, A., Uotinen. & Räikkönen, E., 2018. *Konsultoivan varhaiseritysohjaajan perhelähtöset toimintatavat*. Tillgänglig: <https://journal.fi/jecer/article/view/114083> Hämtad: 20.10.2022
- Tilastokeskus, 2022. *Ulkomaalaistaustaiset*. Tillgänglig: <https://www.stat.fi/tup/maahanmuutto/maahanmuuttajat-vaestossa/ulkomaalaistaustaiset.html> Hämtad: 9.10.2022

Utbildningsstyrelsen, 2022. *Kulturell mångfald och språkmedvetenhet*, Tillgänglig:
<https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/kulturell-mangfald-och-sprak-medvetenhet> Hämtad: 28.10.2021

Wikström, H, 2009, *Etnicitet*, Malmö, Liber AB.

Bilagor

Bilaga 1. Litteratursökning som resulterat till inkluderade artiklar

Databas	Sökord	Träffar	Valda
EBSCO	kindergarten OR preschool OR early childhood education AND immigrants OR immigration OR immigrant AND experiences OR perceptions OR attitudes OR views NOT disabilities	1068	1
Google Scholar	immigrants OR immigrants AND daycare OR ECE OR preschool OR kindergarten AND experience OR encounter	1290	2
SAGE Journals	immigrants AND daycare OR ECE OR Kindergarten AND experience	1134	2
Google Scholar	Invandrare AND upplevelse AND förskola	3410	1

Bilaga 2. Översikt av inkluderade artiklar

Titel	År	Författare	Syfte/Metod	Resultat
Increasing Immigrant Children's Participation in Early Childhood Education Context	2017	Outi Arvola, Anna-leena Lastikka & Jyrki Reunamo	Syfte med studien är utveckla pedagogernas kunskaper för att öka invandrabarns delaktighet. Materialet är insamlat genom observations data baserad på invandrabarns vardagliga aktiviteter i småbarnspedagogiken.	Resultatet visar att personalen inom småbarnspedagogiken bör utveckla dagliga handlingar och metoder i dagliga verksamheten för att underlätta barnens deltagande. Resultatet framhäver även att invandrar familjers deltagande behöver effektiviseras inom den finska småbarnpedagogiken.
Culturally and linguistically diverse children's and families' experiences of participation and inclusion in Finnish early childhood education and care	2019	Anna-Leena Lastikka	Studien undersöker invandrarfamiljers erfarenhet av delaktighet och inkludering för att kunna identifiera och utveckla småbarnspedagogiken i Finland. Forskningsdatan består av två olika projekt och flera datainsamlings och analysmetoder har använts.	Resultatet av studien visar att en större vikt borde läggas på bygga sociala sammanhang mellan barn, familjer och personal för att utveckla en allt mer delaktig och inkluderande miljö inom småbarnspedagogiken. Forskningen visar att dialog, stöd, omsorg, känsla av tillhörighet, ömsidig förståelse, lekpedagogik, främjande av kunskap, färdigheter av styrkort, jämlikhet, aktivt deltagande, betydelsen av familj och vänner och positiva känslor är element som stärker pedagogiken.
Exploring the narrative of a Finnish early childhood education teacher on her professional intercultural learning	2016	Katri Jokio, Hannele Kari & Katri Jokio	Artikeln beskriver den interkulturella inlärningsprocessen genom en narrativ studie av en erfaren lärare inom småbarnspedagogik, Tanja.	Studie visar att i Tanjas fall har hon genom arbetserfarenhet lärt sig uppskatta mångfald, lärt sig praktiska kompetenser och blivit allt självskärrare med att bemöta mångfald på positivt sätt.
Maahanmuuttajataustaiselta lapset varha-is-kasvatuksessa: Kasvattajien näkemykset lasten taidoista ja tuen tarpeesta	2017	Outi Arvola, Jyrki Reunamo & Minna Kytälä	Syftet är att studera hur inlärningsmiljöerna stöder barn med invandrarbakgrund. Materialet baseras på observationer gjorda av professionella inom småbarnspedagogik.	Studien visar att man borde lägga mer uppmärksamhet på att tillsammans med barnen skapa och stödja utbildningsmetoder
Preschool Teachers' Perspectives About the Engagement of Immigrant and Non-Immigrant Parents in Their Children's Early Education,	2020	Kurucz, C., Lehl, S., Anders, Y.,	Studien undersöker skillnaden i delaktiga föräldrar med invandrarbakgrund är, respektive föräldrar som inte har invandrarbakgrund, i sina barns daghemsverksamhet. Studie är gjord från personalens perspektiv.	Resultatet visade att delaktigheten skiljer sig beroende på daghem samt att då personalen hade kunskap i hur man jobbar mångkulturellt ökade alla föräldrars delaktighet och speciellt invandrarföräldrars delaktighet.
Early childhood care and education in Norway: Perspectives from immigrant parents and teachers	2016	Gladys Ayakkaka	Forskaren har genom intervjuer tagit reda på hurdana erfarenheter föräldrarna har från sin egen barndom i sin hemland samt hur de upplever sina barns daghemsgång i Norge. Också personal på daghem har intervjuats.	Kommunikation mellan daghemmet och föräldrarna är avgörande för att barnen ska ha det bra och för att barnets kultur ska uppskattas och respekteras.
East African Immigrant Children Experiences with Integration in Finnish Day-cares	2018	Stephen Onginjo	Syftet med forskningen är att undersöka hur familjer med östafrikansk bakgrund blivit bemötta inom småbarnspedagogiken i Esbo. Detta har tagits reda på genom intervjuer.	Många upplever ett gott bemötande men många har också varit med om diskriminerande händelser.

Immigrant Parents' Perspectives on Early Childhood Education and Care Practices in the Finnish Multicultural Context	2016	Lastikka & Lipponen	Syftet är att öka förståelsen av invandrarfamiljers perspektiv på småbarnspedagogiken. Forskningsdata är insamlad genom intervju.	Föräldrarna var nöjda och upplevde att personalen var bra och hade en positiv syn på mångkulturalitet.
--	------	---------------------	---	--